

Energiatehokas koti - seminaari 25.3.2010

Kokemuksia ja kulutustietoja
matalaenergia- ja passiivitaloista
Pekka Haikonen

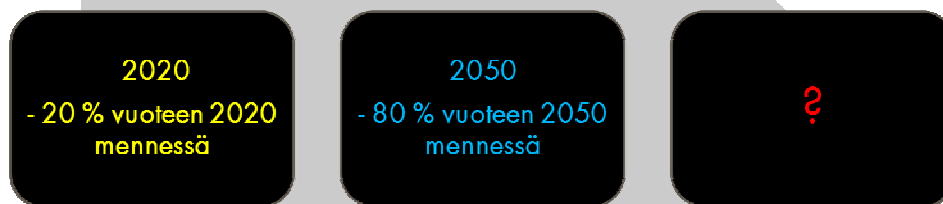
1

3/30/2010

Paroc Group

'EU:n energiatehokkuusstrategia

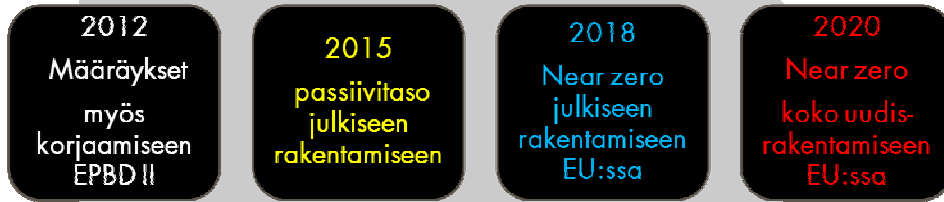
2

3/30/2010

Paroc Group

Rakentamisen määräykset

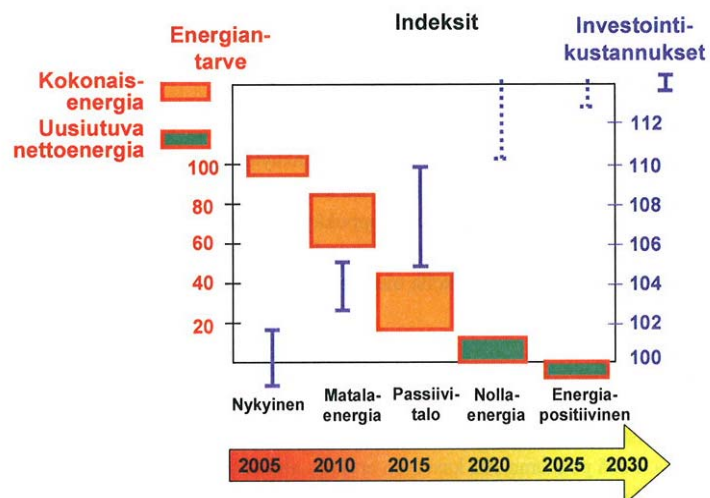
3

3/30/2010

Paroc Group

VTT-R-05934-08

Kuva 18. Energiatehokkuuden parantaminen teknologian käyttöön ottoa nopeuttamalla: energiantarve ja investointikustannukset uudisrakentamisessa. Tarkastelun kustannusvaikutukset perustuvat vuoden 2003 rakentamismääräysten mukaiseen taloon ja sen kehittämiseen eri tavoitetasoille.

Kokemuksia matalaenergiarakentamisesta

Matalaenergiatalo

M 30-50

Tilojen lämmitysenergian
ominaistarve välillä 30-50
kWh/bm²v

Ensimmäiset pientalot Espoossa

- VTT seurasi 3 vuotta
- Toteutunut kulutus 48 % normitalon kulutuksesta

Pientalo case, VTT

- Pientalo ja rivitalo

Kokemukset kerrostaloista Suomessa

- Stina Linnen tutkimus

5

3/30/2010

Paroc Group

Ensimmäiset pientalot

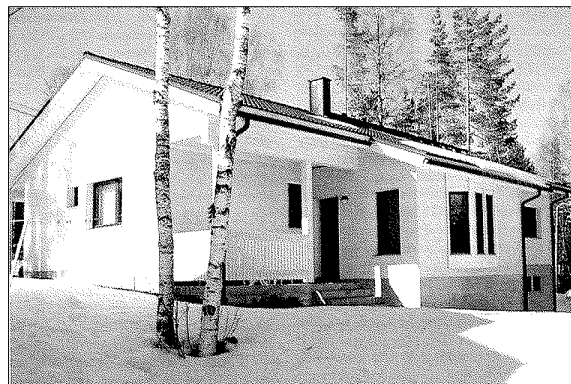

Talo M – 55, Espoo 1991 (35 %)

seinä	295 mm
yp	500 mm
ikkunat	1,2 W/m ² K
n50	1,5

Talo M – 49, Espoo 1993 (31 %)

seinä	260 mm
yp	450 mm
ikkunat	1,1 W/m ² K
n50	0,80

6

3/30/2010

Paroc Group

VTT case – normitalo/matalaenergiatalo

Pientalo: 172 m², 2 kerrosta, ilmanvaihto 75 l/s, 5 henkilöä, kauko- tai sähkölämmitys, massaluokka kevyt

Rivitalo: 407 m² · 2 kerrosta; 4 asuntoa, ilmanvaihto 276 l/s, 17 henkilöä, kauko- tai sähkölämmitys, massaluokka keskiraskas

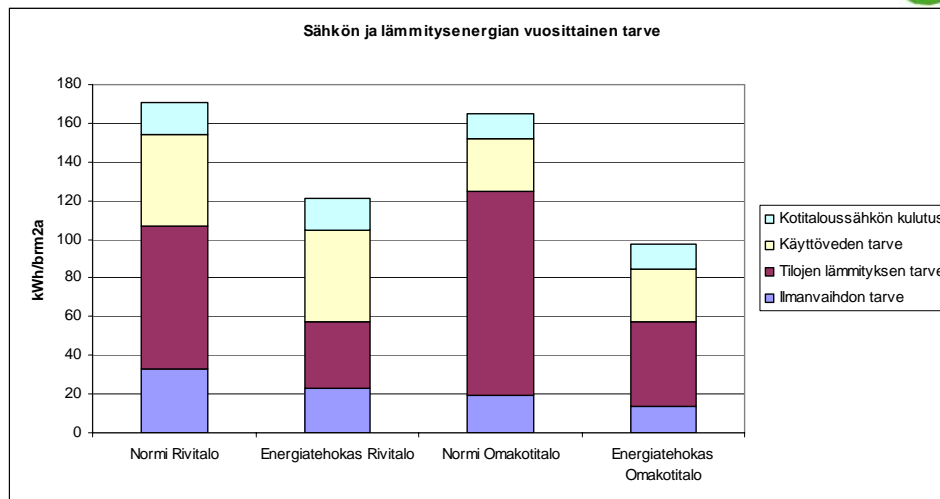
	Normitalo	Matalaenergiatalo
U-arvo seinä [W/m ² K]	0,25	0,13
U-arvo alapohja [W/m ² K]	0,20	0,1
U-arvo yläpohja [W/m ² K]	0,16	0,08
U-arvo ikkuna/ovi [W/m ² K]	1,4	0,9
LTO vuosiyötysuhde	50 %	65 %
Auringonsäteilyn läpäisykerroin g _t	0,53	0,4
Ilmanvuotoluvun suunnitteluvarvo n ₅₀	6,0 1/h	1,5 1/h

30.3.2010 Jari Shemeikka

7

Energian tarve

30.3.2010 Jari Shemeikka

8

Lisäkustannus

Kustannusero normitalon ja matalaenergiatalon välillä eri rakenteille
€/rak-osa/m²

	Rivitalo		Pientalo	
	Pinta-ala	Lisäkustannus	Pinta-ala	Lisäkustannus
Alapohja	204 m ²	17,0 €/m ²	123 m ²	21,4 €/m ²
Yläpohja	204 m ²	7,5 €/m ²	120 m ²	7,5 €/m ²
Ulkoseinä	275 m ²	14,5 €/m ²	172 m ²	12,8 €/m ²
Ikkunat	69m ²	28,0 €/m ²	34 m ²	28,0 €/m ²
Ulko-ovet	26 m ²	11,0 €/m ²	6 m ²	11,0 €/m ²
Yhteensä		11 197 €		6 752 €

Kustannussäästö

Käytetyt energianhinnat sis. ALV (Helsingin Energia 1.1.2006):

- Kaukolämpö 0,03544 €/kWh
- Sähkölämmitys 0,0741 0 €/kWh
- Hinnat/hintasuhteet vakioita laskentajakson yli. Hinnannousulle ei esitetty arviota.

Päästökaupan tulevaisuuden vaikutus hintoihin jätettiin pois laskelmista.

	Pientalo	Rivitalo
Lisäinvestointi €	7508	11953
Kustannussäästö		
Kaukolämpö	679	1023
Sähkölämmitys	968	1607

Takaisinmaksuaika

Lisäinvestointikustannusten takaisinmaksuaika

	Diskonttaus 0 %	Diskonttaus 5 %
Pientalo		
Sähkölämmitys	8 v	11 v
Kaukolämmitys	13 v	21 v
Rivitalo		
Sähkölämmitys	8 v	9 v
Kaukolämmitys	13 v	21 v

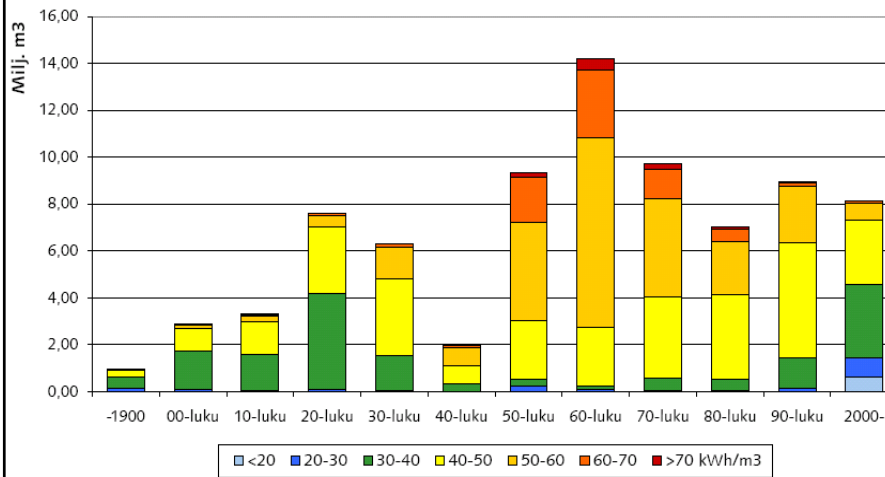
30.3.2010 Jari Shemeikka

11

Kerrostalot

Kaukolämmitykseen liitettyjen asuinkerrostalojen ominaiskulutus 2008

28.1.2010

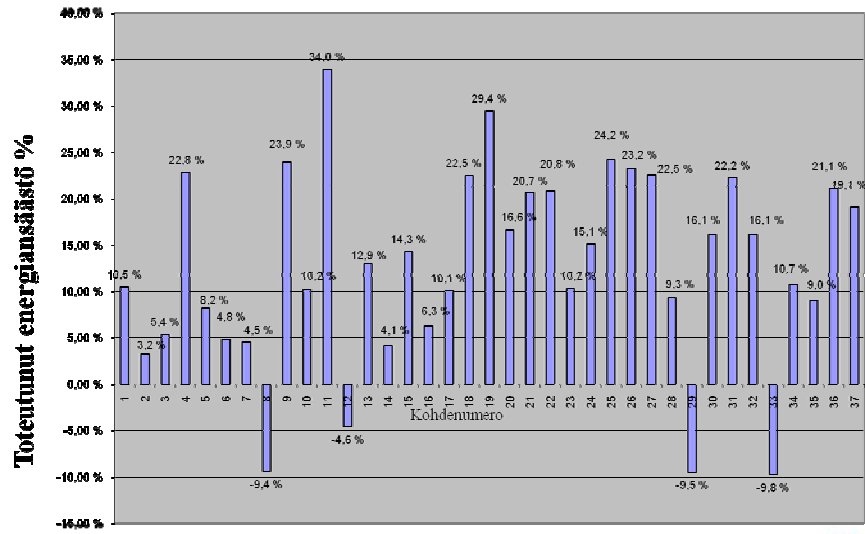
Lähde: Helsingin Energia

Stina Linne

Toteutunut energiansäästö

28.1.2010

Stina Linne

Lisäeristepaksuuden vaikutus

Lisäeristyspaksuus	Energiansäästön keskiarvo
mm	%
50	10
70	15

Stina Linne

JUKO - elinkaarikustannuslaskuri

	JUKO – laskentatyökalu
Todellinen säästö laskennalliseen verrattuna	4 % laskettua suurempi
Eron vaikutus elinkaarikustannuksiin	1 – 2 % laskettua pienemmät

Stina Linne

Passiivipientalo

Paroc - passiivitaloprojekti

16

3/30/2010

Paroc Group

Konsepti

Passiivitalo

P 20 - 30

Tilojen
lämmitysenergian
ominaistarve välillä
20 - 30 kWh/bm²v

Kriteerit Pohjois-Euroopassa

- Tilojen lämmitysenergian tarve 20 – 30 kWh/m²
- Primäärienergian tarve 130 – 140 kWh/m²
- Vaipan ilmatiiveys $n_{50} \leq 0,6$ l/h

17

3/30/2010

Paroc Group

PAROC
Insulate for life

Pilotointi FI, SE, LT

Paroc Granback, Tukholma

Paroc Lupaus, Valkeakoski

Paroc Passiivitalo, Vantaa

Paroc Green Hills, Vilna

PAROC
Insulate for life

Projektin tulokset

Suunnitteluaineisto

- arkkitehtuuri: avoin konsepti, materiaalit, tilaratkaisut
- rakenteet, ikkunat ja ovet
- liitosdetaljit
- ilmanvaihto ja lämmönjako- ja talteenottojärjestelmä

Energiatehokkuus

Ympäristövaikutukset

Kustannustehokkuus

(Laadunvarmistusjärjestelmä)

Rakentamiskustannukset

	Paroc Passiivitalo	Standarditalo
Rakennuskustannukset	589.400	561.300
Oma työ	119.000	115.500
Tontin kustannus	200.000	200.000
Hankkeen kokonaiskustannukset, €	908.400	876.800
Kustannukset, €/m²	2.429	2.344
Lisäkustannus, €/m²	85	
Lisäkustannus, %	3,6	

Erotus:
31.600 €

Lämmityskustannukset ja päästöt

	Paroc Passiivitalo	Standarditalo
Lämmityskustannukset 50 v, C (0,09 €/kWh)	30.285	201.960
Lämmityskustannusten säästö 50 v, € ⁴⁾	171.675	
Lämmityskustannusten säästö, €/v	3.433	
Lämmityskustannusten säästö, %	85	
CO ₂ -päästöt, kg ⁵⁾	96.946	646.496
CO ₂ -säästö, kg	549.550	
CO₂-säästö, %	85	

4) Säästöjä ei ole diskontattu 5) Seuraavan 50 v. aikana, laskettu Vantaan Energian ominaispäästöjen mukaan (288,1 g/kWh)

Lisäeristämisen ympäristötase

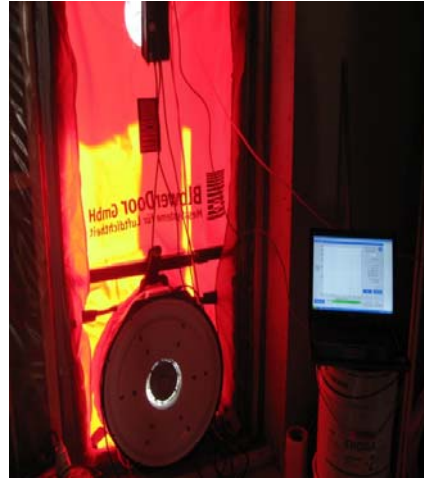

Paroc Passiivitalon lisäeristeen ympäristövaikutus standarditaloon verrattuna	
Ylimääräisen vuorivillaeristeen määrä, kg	8.160
Eristeen valmistukseen käytetty energia, kWh	24.400
Eristeen valmistuksesta aiheutuneet CO ₂ - päästöt, kg	8.100
Käyttöaika eristeelle valmistusenergian säästämiseksi, kk	6 – 7
Eristeen käyttöaika valmistuksen CO₂ - päästöjen säästämiseksi, kk	8 – 10

Koekohteiden seuranta - VTT

Energiankulutus
Lämmitys, lattialämmitys,
käyttöveden lämmitys,
IV-kone, saunan kiuas,
valaistus, pistorasiat, taloussähkö,
Lämpötilat ja kosteus
Tulosten raportointi
www.energiaviisastalo.fi

23

3/30/2010

Paroc Group

Verkkopohjainen
monitorointi

24

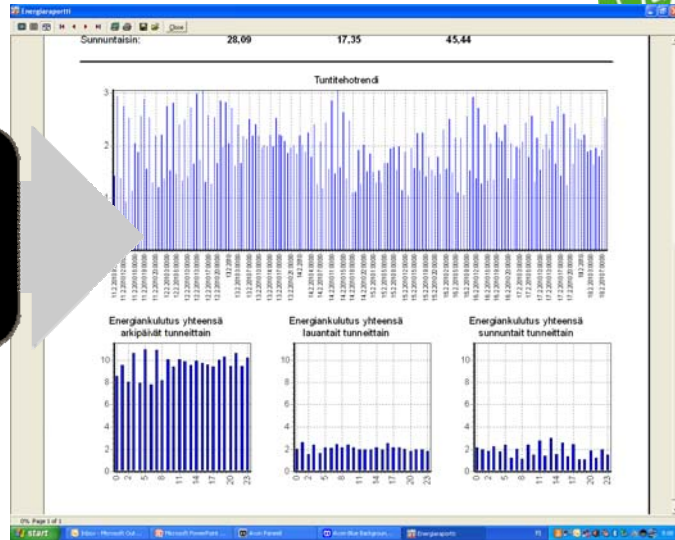
3/30/2010

Paroc Group

Axon
tuntipohjainen
data
10 kulutuspiiriä

Alustavia mittaustuloksia

	kWh/m2 vuodessa	€/m2 vuodessa (0,08 €/kWh)	€ vuodessa
Tilojen lämmitys	18,2	1,46	285
Ilmaislämpö maapiiristä	3,3		
Lämmin käyttövesi (2 henkilöä)	10,1	0,81	158
Kotitalous- sähkön kulutus	16,9	1,35	264
Yhteensä	48,5	3,62	707

Laadunvarmistusjärjestelmä tulossa

VTT
Passiivitalokon-
septin sertifiointi

Paroc
kotisivulla
käytölliittymän
sovellus

Paroc 'Passive
House'
sertifikaatti

27

3/30/2010

Paroc Group

Paroc Energiaviisas - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Address http://www.energiavisaasto.fi/

PAROC
Insulate for life

HAKU

ETUSIVU ENERGIATEHOKKUUS PASSIIVITALO NÄIN RAKENNAT VIISAASTI MEDIA USEIN KYSYTTYÄ

PAROC ENERGIAVIISSAS TALO

Parasta laatua oleva tehokkuus: energia, jota ei käytetä

Energiaviisaan rakentamisen etuja

Passiivitalo

Kiihtyvä ilmastonmuutos ja energian hinnannousu asettavat paineita rakennusten energiatehokkuuden parantamiselle. Onneksi ratkaisut ovat jo olemassa. Passiivitaloissa yhdistyy tämän hetken huipputaiteen ja tuloksena on energiaviisas talo, jossa sisäilma on puhdasta ja turvallista. Passiivitalolla tarkoitetaan taloa jossa ei tarvita erillistä lämmitysjärjestelmää edes pohjoisilla leveyspiireillä, vaan lämmönjakelu hoidetaan ilmanvaihtolaitteiston avulla.

Pilottikohteet

Energiälaskurit

- > Paroc Passiivitalolaskuri
- > Energiaviisas -peli
- > Lisäeristyslaskuri

Materiaalipankki

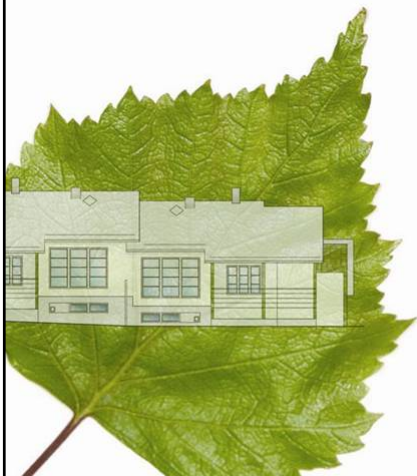
- > Ammattilaisseminaarit
- > Passiivitalo-konsepti
- > Tutkimusreferaatti (.pdf)

Puutalolle uusi energiaviisas elämä

 Kiitos!

PAROC ENERGIAVIISSAS TALO

pekka.haikonen@paroc.com
Puh. 040 505 0704

PAROC
Insulate for life